

AHTI RUOPPILA

KOULUTUS • TYÖ • HOIVA • TURVALLISUUS

VAIHDETAAN TAHTIA

Yhteiskunnallinen aikakausjulkaisu

1 • 2019

EDUSKUNTAVAALIT 2019

Olen valmis

Olen 55-vuotias työelämän ja yhteiskunta-alan asiantuntija. Minulla on aikuinen Venla-tytär, joka asuu Helsingissä. Elämäni kuuluu sairaanhoitajana työskentelevä avovaimoni sekä hänen viisi lastaan.

Tunnen kotimaakuntani Keski-Suomen erinomaisen hyvin. Maakuntavaltuuston varapuheenjohtajana ja palkansaajaliikkeen aluejohtajana olen saanut vieraila kaikissa kunnissa ja sadoilla työpaikoilla vuosien varrella.

Minulle on annettu mahdollisuus edustaa keski-suomalaisia SDP:n puoluehallituksessa, mikä on todella erinomainen vaikuttamisen paikka.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen ohessa harrastan liikuntaa, lukemista ja matkailua sekä hevos- ja penkkiurheilua, kuten niin moni muukin suomalainen.

Tämän lehden artikkelit puretuvat aiheisiin, joita haluan itsekin pitää esillä, mikäli Teidän tuellanne tulen valituksi eduskuntaan.

Verkostot ja kontaktit minulla on valmiina. Eduskunta tuli tutuksi kolmen vaalikauden aikana kansanedustaja Reijo Laitisen avustajana. Sen jälkeen työni SAK:ssa ja monipuolinen luottamustoimiurani on vahvistanut yhteiskunnallista osaamistani.

Lue ja tee päätöksesi!

AHTI RUOPPILA

Potilas koristeena

Olen seurannut Ahtia pitkään perheystävänä. Olen epäpoliittinen ihminen: seuraan ennemmin esteratsastuskilpailuja kuin päivänpolitiikkaa. Silti toiminta yhteiseksi hyväksi kiinnostaa.

Kunnioitan intoa, taitoa ja pontta, joilla Ahti asioihin paneutuu.

Kulunut neljä vuotta on lääkärinä mennyt sydän kurkussa hallintohimmeleiden ja -härveleiden riitaisaa sotkemista seuraten. Keskustelussa on harvoin mainittu potilas muutoin kuin koristeena ja vielä harvemmin huomioitu terveydenhuollon henkilöstö.

Me – potilaita, hoitohenkilökunta ja lääkärit – yhteisvoimin yritämme tuottaa kansainvälisissä vertailuissa korkeatasoiseksi todettua hoitoa: yhteistä hyvää. Tämä on unohtunut, kun on keskusteltu, kuka määrää, miten maakunnan lehmät lasketaan tai kuka päättää, kenelle yhteiskunnan terveydenhuoltoon kuluttamat rahat jaetaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus kaipaa toisenlaista linjaa. Ei sanelua, vaan yhteistyötä puolueiden kesken. Yhdelläkään puolueella ei ole ammattilaisen näkökulmasta täysin moitteetonta soteratkaisua. Eduskuntaan tarvitaan ihmisiä, jotka kykenevät rakentamaan vaikeista kokonaisuuksista toimivia yhdistelmiä. Ahti on sellainen ihminen.

Lisää hoitavia käsiä saadaan, kun keskitytään hoitamiseen, ei toisarvoisiin asioihin. Terveydenhuollon digitalisoituminen ei tarkoita kylmiä hoitorobotteja, vaan esimerkiksi sitä, että matkapuhelinta aletaan käyttää terveydenhuollon apuna nykyistä enemmän. Keski-Suomessakin on yrityksiä, joilla olisi valmiita tuotteita tarkoitukseen. Suuret, kansainväliset järjestelmätoimittajat nylkevät suomalaista yhteiskuntaa terveydenhuollon tietojärjestelmien ra'alla hinnoittelulla.

Terveydenhuollon tietojenkäsittelyä käsittelevät lait ovat niin vanhoja ja hajallaan, että hyödyllisiäkin projekteja ei voi aloittaa. Seuraavan eduskunnan pitää säätää laki terveydenhuollon tietojenkäsittelystä. Lakisääteisesti pitää määrätä, että jos tietojärjestelmän käyttäjä saa sentinkin julkista rahoitusta, järjestelmän pitää perustua avoimiin rajapintoihin ja tietorakenteen pitää olla julkinen dokumentti.

Lääketieteen digitalisointi muuttaa ja parantaa lähivuosina potilaiden ja ammattilaisten elämää. Suomella on kaikki mahdollisuudet olla siinä maailman johtava maa, kunhan poliitikot ovat hereillä. Ahti on.

Työskentelen Keski-Suomen keskussairaalan ihotautilien ylilääkärinä ja yksityisvastaanotolla Jyväskylässä. Minulle on ehtinyt syntyä hyvä näköala molempiin puoliin. Yllätys: julkisesta terveydenhuollosta ja yksityisestä toiminnasta kerrotut parhaat ja pahimmat puolet eivät ole totta. Jos terveystalokkoina päästetään valloilleen täysi yksityistämismä, meille käy huonosti. Toisaalta, jos kaikki jätetään julkisen sektorin vastuulle, terveydenhuolto jähmettyy Byrosalavian valtakuntaan.

Parhaaseen tulokseen päästään yhdistämällä parhaat puolet. Sopimalla, ei repimällä. Siksi äänestän Ahtia.

MARIA HUTTUNEN
Ylilääkäri

Lauri Ihalainen ja Ahti Ruoppila vaalistartissa Kauppakadulla.

Työelämä murroksessa

Työmarkkinoilla ja työelämässä tapahtuu merkittäviä muutoksia, joilla on vaikutusta myös työmarkkinoilla toteutettavaan sopimuspolitiikkaan.

Nuoria ikäluokkia tulee työmarkkinoille vähemmän kuin työvoimasta lähtee eläkkeelle. Syntyvyys on laskenut jo 8 vuotta peräkkäin ja väestön kasvu on maahanmuuttajien varassa. Työperusteista maahanmuuttoa tarvitaan pelisäännöillä, jotka eivät synnytä kahden kerroksen työmarkkinoita.

Työn murros sekä hävittää että synnyttää uusia työpaikkoja. Työmarkkinat saattavat polarisoitua niin, että keskiluokkaisten ja -palkkaisten työt vähenevät. Työntekijät joutuvat tai saavat vaihtaa ammattia useamman kerran. Työnvaihtoa edesauttaa osaamisen parantaminen ja muutosta tukeva työttömyysturva.

Työsopimusten osuus on edelleen hallitseva, mutta yhä useampi kohtaa tyourallaan useita työn tekemisen muotoja. Kahta työtä tekevien osuus on yli 150 000 ja itsensä työllistävien ja yksinyrittäjien osuus kasvaa. Alustatalouden merkitys kasvaa. Tarvitaan selkeitä pelisääntöjä alustoilla työskenteleville koskien mm. oikeudellista asemaa, sosiaali- ja työsuhte-etuja.

Työllisyysasteen nostamiseen seuraavalla vaalikaudella 75 prosenttiin tarvitaan noin 150 000 työllisen määrän lisäämistä. Haastava tavoite edellyttää myös vaikeammin työllistettävien saamista työmarkkinoille. Työmarkkina-

järjestöt voisivat sitoutua tavoitteen savuttamiseen.

Palkkatarkoituksista ja muista alakohtaisista työehtoista neuvottelut ja sopiminen ovat liitto-osapuolten vastuulla. Työmarkkinakeskusjärjestöillä on tulevaisuudessakin tärkeä tehtävä neuvotella palkkaperusteiseen sosiaaliturvaan koskevista uudistuksista, työelämän lainsäädännön kehittämistä ja työntekijöiden osaamisen vahvistamiseen liittyvistä ratkaisuista. Se edellyttää, että järjestöt pystyvät aloitteellisesti yhteisiin linjauksiin.

Sipilän hallituksen aikana kolmikanvalmistelu siirrettiin sivuraiteille ja jälki on ollut sen mukaista. Seuraavaan hallitusohjelmaan on tärkeää kirjata yhteistyöhön perustuva kolmikanvalmistelu. Sopimusten yleissovittuutta ei saa heikentää lainsäädännöllä.

SDP:n vaaliohjelmassa on lukuisia tavoitteita niin työllisyyden parantamiseksi kuin työelämän uudistamiseksi. Yhteistoimintalaki kaipaa uudistamista enemmän työelämän kehittämislaiksi ja kannattavuuden aikaansaamiseksi sekä työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

On kyse arvovalleista eli siitä, rakennetaanko hyvinvointiyhteiskuntaa vai kammataanko sitä markkina-yhteiskunnaksi ja arvostetaanko palkansaajien turvaksi rakennettuja sopimuksia vai rapautetaanko niiden merkitys.

LAURI IHALAINEN
Kansanedustaja, ministeri

VAIHDETAAN TAHTIA

Julkaisijat: Säynätsalon Työväenyhdistys
Ahti Ruoppilan tukiryhmä
Päätoimittajat: Ahti Ruoppila, Simo Halttunen
Paino: Lehtisepät Oy, Jyväskylä 2019

Kukkulan kuninkaan on vaihduttava

Suomi tarvitsee muutoksen. Viimeisen neljän vuoden aikana markkinoista on tehty talon isäntää, uutta epäjumalaa. Ihmisen tarpeet ja huolenpito toisistamme unohtuu, jos näin jatketaan. Yritystoiminnan menestyksestä on huolehdittava, mutta markkinoita ei pidä laittaa ihmisen edelle. Päävastuu terveydenhuollosta tai vanhusten hoivasta on pidettävä julkisella toimijalla. Silloin rahamme eivät matkaa Cayman-saarille vaan ovat rikastuttamassa hyvinvoitamme koto-Suomessa.

Rautatie- ja tieverkkoa ei pidä siirtää osakeyhtiöihin, joista liikkumisoikeuksia myytäisiin lompakon mukaan. Sitäkin on Sipilän hallituksen aikana ehdotettu. Liikkumisen tulee säilyä kansalaisoikeutena. Palkansaajat ansaitsevat työ- ja virkaehtosopimusten suojan. Palkansaajan perusturvan, työehtosopimusten yleissitovuuden hävittäminen kasvattaisi tuloeroja ja syrjäytymistä. Markkinat eivät huolehdi heikommista ja jokainen meistä voi olla jossain elämänvaiheessa se heikompi.

Tarvitsemme kukoistavia pienyrityksiä, mutta yrittäjänkin etu on, että vähimmäisehdot on sopimuksin määritelty. Pientä yritystoimintaa helpottamaan tarvitsemme sen sijaan arvonnalisäveron alarajan nostoa ja tukea ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen.

Tasapainoinen aluekehityksen on oltava valtiovallan tavoitteena, sillä vapaat markkinat siirtävät hetken päästä kaiken toiminnan muutamiin keskuksiin.

Rahanvalta tarvitsee demokratiassa rajansa, jotka asettaa julkinen valta. Euroopan Unioni ei ole päämäärä vaan työkalu, jonka voima tarvitaan laatimaan monikansallisille yrityksille ja markkinoille pelisäännöt. EU on myös paikka, jonka kyvyt tarvitsemme ilmastomuutoksen pysäyttämiseen. Ihmiskunta ei säily, jollei ole voimaa ja halua laittaa markkinoille kansainvälisiä toimintasääntöjä. Äänestämällä vaikutetaan, jatkuuko markkinapolitiikka Suomessa ja Euroopassa vai tuleeko muutos. Myös Eurooppa kaipaa ihmisten ääntä, sillä puolet lainsäädännöstämme saa alkunsa Brysselistä.

Suomessa muutoksen aikaansaamiseen tarvitaan pääministeripuolueen vaihdos, Kukkulan kuninkaan on vaihduttava. Sosialidemokraattien paluu johtoon kuudentoista vuoden tauon jälkeen varmistaa uuden alun. Se korjaa soten markkinamallin ja työttömien aktiivimallin. Se pitää huolta palkansaajan oikeuksista ja menestyvästä yritystoiminnasta yhteistyössä. Sosialidemokraatit pitävät tiet avoimina kaikille kansalaisille.

Äänestäminen on vähän kuin kakun syöminen. Jos jätät oman palasi väliin, joku muu sen syö. Ja se joku muu voi olla markkinamallin rakentaja. Äänestän itse takuuvarmasti molemmissa vaaleissa. Ehdokkaana olen tällä kertaa vain toukokuun europarlamenttivaaleissa. Muistathan, että kakku syödään niin 14.4. kuin 26.5. vaaleissa. Varmista, että saat oman osasi!

EERO HEINÄLUOMA
Kansanedustaja, entinen puhemies

”Sosialidemokraattien paluu johtoon korjaa soten markkinamallin ja työttömien aktiivimallin. Se pitää huolta palkansaajan oikeuksista ja menestyvästä yritystoiminnasta yhteistyössä.”

EU ja eduskunta tarvitsevat toisiaan

Euroopan unioni kuvataan usein ihmisestä kaukana olevaksi byrokratiakoneeksi, joka ainoastaan hankaloittaa suomalaisten elämää.

Väite ei pidä paikkaansa sitten alkuunkaan. EU:n lainsäädäntö ja eduskunnan toiminta limittyvät tiiviisti yhteen. Arviolta useampi kymmenys Suomenkin lainsäädännöstä on lähtöisin EU:sta: vain yhteistyöllä voidaan vastata Eurooppaa, myös meitä suomalaisia, haastaviin murroksiin.

Innostuneimmat brexit-kannattajat halusivat päätösvallan EU:sta itselleen. Aika paksu yleistyks, sillä avoimiin markkinoihin perustuvista maista ei mikään kykene yksin muokkaamaan markkinoita – ja tästähän myös EU politiikassa on kyse! Euroopan tasolta voi etsiä tehokkaita keinoja torjua ilmaston lämpenemistä, rakentaa talouden kestävä kasvua sekä reilua muutosta kansalaisille, jotka kohtaavat muutoksen erilaisista lähtökohdista. Samalla suomalaisen tutkimukseen, osaamiseen ja reiluun työelämään on tärkeää hakea vahvistusta eurooppalaisesta yhteistyöstä.

EU:n avulla voi edistää digitalisaatiota niin, että muutosta johdetaan, eikä vain sopeuduta. SDP tukee muutosta siten, että kehitys johtaa uusia työpaikkoja luovaksi taloudeksi. Samalla pitää turvata kansalaisten, kuluttajien ja uusien töiden tekijöiden oikeudet.

Tasa-arvokysymykset ovat myös lähellä sosialidemokraattien sydämiä. Työn murroksessa täytyy huolehtia ihmisestä ja perheistä. Yhteiskunnalla on vastuu lapsista. Hyvinvointitalous ja veronkierron kuriin saaminen on Euroopan talousohjauksen ydintä.

Europarlamentissa olen havainnut, miten Suomesta tutut poliittiset jakolinjat näkyvät myös Euroopassa: kun esimerkiksi veronkierron sääntelyä esitetään vahvistettavaksi EU:ssa, nykyyhallituksen kanta on ollut hoitaa sitä paremmin kotimaassa. Kun taas kotimaassa vaaditaan tarvittavia toimia, löytyy joku uusi kiertelevä selitys. Arvot ja periaatteet, ketä haluaa kuunnella ja keiden asiaa ajaa, eivät muutu miksikään Euroopan parlamentin ja eduskunnan välillä. Demareidenkin olisi tärkeä muista tämä punnitessaan, kannattaako 16.5. (vain kuusi viikkoa eduskuntavaalien jälkeen!) järjestettävissä eurovaaleissa antaa äänensä.

Heinäkuussa alkaa Suomen puheenjohtajakausi, jota Suomen hallitus johtaa. Ei ole siis Euroopan unionin kannalta samantekevää, millainen on eduskuntavaalien tulos, Suomen eduskunnan yhteydet Euroopan unioniin ovat päivittäiset.

#meidänvuosisata – päivän haasteisiin tarvitsemme vahvaa ja toimintakykyistä Euroopan unionia.

MIAPETRA KUMPULA-NATRI
Europarlamentaarikko eli meppi
- ehdolla toiselle kaudelle
toukokuun eurovaaleissa
Kansanedustaja 2003-2014

Vaihdetaan tahtia

Suomi on kaikilla mittareilla – jopa lämpömittarilla – yksi parhaita maita maailmassa. Sellaisena se tulee säilyttää.

Enää ei riitä, että ainoastaan sanotaan, että halutaan talouskasvua ja hyvää koko isänmaalle. Hyvän pitää kohdistua tasaisesti kaikille. Säilyttääksemme hyvinvointimme meidän on palautettava poliittisen päätöksenteon lähtökohdiksi sellaiset hyvät arvot ja periaatteet, kuten tasa-arvo, yhteisvastuu ja oikeudenmukaisuus. Niiden varassa Suomesta rakennettiin hyvinvointivaltio.

Oman edun ajasta on palattava yhteisvastuun aikaan.

Hyvinvoiva pintatodellisuus kätkee Suomessakin alleen monia ongelmia, joiden juurisyy on kaikkialle levinnyt kilpailu ja yksilökeskeisyys. Samoista ongelmista kärsii koko läntinen Eurooppa yhteiskuntarauhasta uhkaavine lieveilmiöineen. Kokemus yksin pärjäämisen pakosta ei tuota voimaannuttavaa turvallisuudentunnetta, joka on välttämätön yksilön ja yhteiskunnan hyvinvoinnille.

Ikäihmisten ja lasten hoivassa esiin tulleet epäinhimilliset laiminlyönnit ovat vain jäävuoren huippu ja rujo ilmentymä yksin jättämisestä, jota kilpailuyhteiskunta tuottaa. **Yksin jäivät niin hoitajat kuin hoidettavat.** Samaan ilmiöön törmäämme työelämässä, kouluissa, harrastuksissa ja kaikilla inhimillisen toiminnan alueilla.

Ongelma on yhteiskunnallinen ja siksi muutoksen alkuun saattaminen on poliittisten päättäjien tehtävä. On aika vaihtaa tahtia!

Elämme maailmassa, jossa pysyvää on ainoastaan muutos. Nopea muuttuminen on synnyttänyt jopa poliittisten päättäjien keskuudessa harhakäsityksen demokratian toimimattomuudesta tai sen kyvyttömyydestä vastata muutoksiin. Se voi ja kykenee, mutta muutokset vaativat aikaa. Ongelmat on nähtävä ja niitä on ratkottava ajassa käytännöllisesti, ei ideologisesti. **Poliittisilta päättäjiltä vaaditaan kykyä sietää ongelmia ja toimia epävarmuudesta käsin.** Tätä kykyä on puuttunut kilpailukyvyyn ja talouskasvun vaatimusten ohjattessa valintoja.

Sote-uudistuksen kariutuminen perustuslaillisiin ongelmiin kertoo, että valtaviin järjestelmä uudistusten aika on ohi. Se mikä on hyvää, toimivaa ja maailman parasta tulee uudistaa ja päivittää pienempiä paloina. **Tulevaisuutta tehdään arjisilla käytännön valinnoilla, ei hallintohimmeleillä ja rakenteilla.**

Suomalaiset ovat rehtiä ja globaalin vastuunsa tuntevaa kansaa. Suomi ei kuitenkaan voi toimillaan pelastaa maapalloa sen paremmin ilmastonmuutoksen, kuin humanitääristen ongelmien edessä. Meidän täytyy näyttää suuntaa muulle maailmalle, mutta ennen kaikkea huolehtia omien kansalaistemme turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Kulkiessamme kohti ilmastotavoitteita, on huolehdittava siitä, että tavoitteet eivät aiheuta liiaksi haittaa suomalaiselle elinkeinoelämälle ja ihmisten arjelle. Tänäinkin on voitava elää.

Vaihdetaan tahtia, koska nyt on muutoksen aika. On aika palata kestäviin arvoihin. On aika ajaa markkinat isännän paikaltarengin asemaan.

On aika palata yhteisvastuun henkeen ja kanssaihminen kunnioittamiseen. Vaihdetaan tahtia ja nostetaan inhimilliset tarpeet pääoman tarpeiden sijaan takaisin poliittisen päätöksenteon lähtökohdaksi.

Tervetuloa inhimilliseen muutokseen mukaan!

AHTI RUOPPILA

AHTI ON TEKIJÄ

AIKAISEMPIA LUOTTAMUSTEHTÄVIÄ:

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta

puheenjohtaja
hallituksen jäsen
rakennustoimikunnan pj.

Jyväskylän yliopisto

hallituksen varajäsen
tiedekuntaneuvoston jäsen

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä

hallituksen vpj.
valtuuston vpj.
aikuosaston pj.

Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten liitto

hallituksen jäsen

Jyväskylän kaupunki

sivistyslautakunnan pj.
kaupunginhallituksen jäsen

Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy

hallituksen vpj.

Osuuskauppa Keskimaa

hallintoneuvoston vpj.
hallintoneuvoston jäsen
S-vaalilautakunnan pj.
sääntöryhmän jäsen

Keski-Suomen pelastusalan liitto

hallituksen jäsen

Jyväskylän asumisoikeusyhdistys

hallituksen pj.

NYKYISIÄ LUOTTAMUSTEHTÄVIÄ:

Keski-Suomen liitto

maakuntavaltuuston vpj.

Jyväskylän kaupunki

valtuustoryhmän pj.
kaupunkirakennelt:n pj.

SDP

puoluehallituksen jäsen
kunta- ja aluetyöryhmän pj.
Säynätsalon ty:n pj.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy

hallituksen jäsen

Jyväskylän hoivapalveluyhdistys

puheenjohtaja

Tähtipäiväkodit Oy

hallituksen pj.

SOVA Oy

hallituksen pj.

Hoivakeittiöt

hallituksen pj.

Keski-Suomen ELY-keskus

neuvottelukunnan jäsen

Maakunnan yhteistyöryhmä MYR

jäsen
sihteeristön jäsen

Työvoima- ja yrityspalveluneuvottelukunta

varapuheenjohtaja

Työterveyslaitos

alueellisen neuvottelukunnan jäsen

Vanhustyön keskusliitto

valtuuston jäsen

KOULUTUS

Oppiminen ja sivistys edistävät hyvää elämää. Ihminen ei ole vain tuotannon tekijä. Laadukas varhaiskasvatus, joustava koulupäivä, oppioikeuden pidentäminen ja elinikäinen oppiminen mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskuntaan. Panostukset tutkimukseen ja tuotekehitykseen lisäävät vaurautta.

TYÖ

Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta rakentuu uutteruudelle ja ammattitaidolle. Työstä työhön siirtyminen on tehtävä helpoksi. On luotava malli, jolla työn vaihtuessa toimeentulon edellytykset turvataan. Työttömiä kurmuttava aktiivimalli kumottava. Kurjistaminen ei ole kannustamista. Perhevapaamallia uudistamalla edistetään tasa-arvoa. Palkalla on voitava tulla toimeen.

HOIVA

Inhimillinen ja turvallinen hoito on ihmisoikeus. Lasten, vammaisten ja ikäihmisten hoivapalveluja ei saa alistaa markkinavoimille, eivätkä ne saa olla rikastumisen välineitä. Hoitajamitoitus on kirjattava lakiin, laatua valvottava ja rikkomukset sanktioitava. Neuvolapalveluja ei pidä yksityistää.

TURVALLISUUS

Suomen on oltava turvallinen kaikille. Taloudellinen ja sosiaalinen tasa-arvo on vakaan yhteiskunnan perusta. Sosiaaliturvan yksinkertaistaminen yleisturvamallilla antaa turvaverkon jokaiselle. Kansalaisten ja valtion turvana ovat hätäkeskukset, poliisi, rajavartiolaitos, tulli ja puolustusvoimat on säilytettävä uskottavina.

Lähiruokaa ja huoltovarmuutta

Jyväs-Pakarin leipuri/yrittäjä Simo Pynnönen on teollisuuden rakennemuutoksen kautta ajautunut yrittäjäksi. Työ on samaa kuin ennenkin, leipä elättää.

Vaasan Oy lopetti Jyväskylän leipomonsa vuonna 2012. Silloiset työntekijät, myös 11,5 vuotta pääluottamusmiehenä toiminut Pynnönen olivat ihmeissään; mikä nyt eteen, voisiko tätä toimintaa jatkaa ainakin osittain entisellä porukalla.

– Ahti neuvoi uusiyrityskeskukseen, Finnveraan, pankkiin ja monille muille luukuille, joista löytyi apua yrittäjän taipaleen alkumetreille. Myöhemmin Ahtista on ollut merkittävä apu markkinointikanavia etsiessä, esimerkiksi Keskimaan asiakkuus avautui sitä kautta.

Pynnönen korostaa, että ihan alussa kaikki ei sujunut kuin Strömsössä. Samaan aikaan oli perusteilla iso leipomo Lievestuoreelle ja suunnitelmia tutkittiin tavallista tiukemmin.

Työ pääsi alkuun ja jatkuu.

Tällä hetkellä Jyvä-Pakari työllistää kaksi yrittäjää ja 11 työntekijää. Ahti Ruoppila on kulkenut rinnalla vuodesta toiseen. Vuosi sitten hän järjesti Jyvä-Pakarin hankintarenkaaseen. Yksi työpaikka tuli sitäkin kautta.

– Onneksi itsekin tunnen alan ja sen työehtosopimukset tosi hyvin. Niitä asioita ei tarvitse aina olla kyselemässä, Pynnönen toteaa.

Alkuvuosina joutui tekemään pitkiä päiviä aamuvahaisesta iltaan saakka. Nyt pääse jo vähemmällä.

– Yrittäjän työpäivät eivät koskaan ole 8-tuntisia. Usein enemmän, joskus vähemmänkin, Pynnönen naurahtaa.

Simo Pynnösen ja koko Jyvä-Pakarin kunnia-asia on lähiruoka. Kaikki raaka-aineet tulevat kotimaakunnasta: ruis Konneveden ja Lievestuoreen myllyiltä, kaura Puuppolasta ja kaikki muukin vilja Keski-Suomen pelloilta.

– Keski-suomalaisien kansanedustajien pitäisi muistaa myös huoltovarmuus. Kun elintarvikkeet tulevat läheltä, myös poikkeusoloissa pärjätään. Monipuolisuus tuo valinnanvaraa.

Jäähyväiset Kikylle ja aktiivimallille

Nyt haudataan kiky-sopimus ja aktiivimalli. Tosin kilpailukysymys sopimus ehti kaatua jo ennen Sipilän hallitusta.

Valmetin ex-päälouottamusmiehen Pentti Mäkinen kertoo parjatun kiky-sopimuksen alkuhetkestä v. 2015.

– Olin metalliliiton valtuuston puheenjohtaja ja tietysti mielessä avainasemassa. Me äänestimme viimeisinä ja muut olivat luvanneet seurata päätöstämme. Olisi pitänyt kaataa se jo silloin, sanoo Mäkinen vajaat neljä vuotta myöhemmin.

TES:iin Mäkinen ja kumppanit eivät kiky-sopimusta hyväksyneet. Se kirjattiin tes:n liitteeksi.

– Sipilä kävi SAK:ssa ja liitoissa kertomassa sopimuksesta ja lupamassa yhtä jos toista hyvää. Tuskin muste oli papereissa kuivunut, kun työtätekevien kyykytys alkoi ja johti esimerkiksi aktiivimalliin.

Mäkinen vakuuttaa, että uutta kiky-sopimusta ei enää tule, toista kertaa ei mennä siihen ansaan.

Paikallinen sopiminen on jo vanha asia, jota on toteutettu järkevästi paljon ennen kiky-sopimuksia.

– Olen pääluottamusmiehenä sopinut kymmeniä, jopa satoja asioita paikallisesti ohi tes:n. Esimerkiksi metallin tes:ssä on monessa kohtaa lauseke, jossa sanotaan: ”...ellei paikallisesti toisin sovita.” Sovittavia asioita voivat olla liukuvat työajat, bosnusjärjestelmät, henkilöstörahastot, sairauskassat.

Mäkinen kertoo, että esimerkiksi työaika-pankista on sovittu, mutta ensimmäisten yt-sopimusten jälkeen pankin on yllättäen purkautuneet. Ei sellainen ei ole oikeaa sopimista.

Mäkinen korostaa, että kiky-sopimus näytti paremmalta vaihtoehdolta kuin Sipilän esittämät pakkolait. Hallitus uhkaili ja määräsi työmarkkinapöydässä, johon sillä ei pidä olla mitään määräysvaltaa.

– Keskusta ja kokoomus toteuttivat sulle-mulle -politiikkaa. Asenteen pitää muuttua, jos aikoo seuraavaan hallitukseen. Varmasti sote-valmistelussa on paljon hyväkin, jota voidaan jatkossa hyödyntää, mutta valinnanvapausosio menee uusiksi.

– Eihän se voi niin mennä, että kirurgit yksityisvastaanotolla kirjoittavat lähetteen ja leikkaavat asiakkaan keskussairaalaan yhteiskunnan varoilla kustannetuilla laitteilla. Asiantuntijoiden kanssa laadittu malli kelpaa.

Miksi tuet Ahtia?

– Kun katsoo ehdokaslistaa, Ahti on lähes ainoa, joka tuntee ja pystyy puolustamaan palkansaajan ja duunarin tarpeita. Kyllä SAK-kokemuksellekin on pantava arvo ja Ahtilla on kontaktipinta ja verkostot valmiina – niiden rakentamiseen ei mene aikaa, Mäkinen sanoo. Ahtia äänestämällä saa ainakin asiantuntemusta.

Mäkisellä itsellään oli näköalapaikka duunarin arkeen:

– Olen tyytyväinen, kun olen saanut toimia ison yrityksen hallinnossa, ay-liikkeen ja SAK:n hallinnossa. Ehkä politiikassakin olisi ollut saumaa, mutta en halunnut lähteä ”tyrkylle”.

Vapaiden valtakunta

Syyskuussa 2018 Tuusulassa käynnistettiin palkansaajanuorten toimesta kansanliike, joka nimettiin Vapaiden Valtakunnaksi, tarkoituksena muuttaa Suomen poliittista suuntaa takaisin työntekijä myönteisemmäksi. Nuoret olivat huomanneet että nykyisen hallituksen politiikka syrji heikommassa asemassa olevia, nuoria, työssäkäyviä, pienituloisia ja tähän haluttiin puuttua.

Kampanja on tänä aikana kehittynyt huomattavasti, löytänyt uusia tukijoita ja aktiiveja jotka tekevät hienoa työtä Vapaiden Valtakunnan eteen. VV19 kansanliike on saanut myös tukea saman arvomaailman jakavien yhteisöjen toimesta mm. eri ammattiliitot ovat kokeneet tämän tärkeäksi asiaksi ja lähteneet tukemaan liikettä.

Juteltuaan Ahdin kanssa Vapaiden Valtakunnan arvoista joita ovat mm. vapaus sopia työehtosopimus, yhteiskuntaa rakennetaan sopimalla ei repimällä, työntekijöitä ei painosteta, puolustetaan mielipiteen vapautta, koulutuksesta ei leikata oli ilo nähdä että Ahti jakaa tämän arvomaailman. Siksi Ahti eduskuntaan rakentamaan Vapaiden Valtakuntaa.

Miten meidän eläkeläisten käy

Olen vuoden alusta jäänyt eläkkeelle ja huolissani siitä, miten yhteiskunnassamme eläkeikäisten palvelut on turvattu. Katson niitä nyt uudesta henkilökohtaisestakin ikkunasta.

Poliittisten päättäjien pitäisi mielestäni olla todella hereillä (sote), ja varmistaa ikäihmisille taloudellisesta tilanteesta huolimatta oikein kohdentuvat ja riittävät palvelut. Terveystiedon edistämistä ja ennaltaehkäiseviä palveluja tulisi edelleen kehittää ja varmistaa tasa-arvoinen saatavuus. Olen myös huolissani palveluiden virallisesta laadun valvonnasta ja palveluntuottajien omaavalvonnan toimivuudesta.

Me eläkeläiset ja ikäihmiset olemme yhteiskunnan voimavarana kukuin mahdollisuuksiemme mukaan mm tukiverkkona perheille. Isovanhemmuus tukee kasvavan nuorison kiinnittymistä sukupolvien ketjuun, perinteisiin ja yhteiskuntamme arvoihin. Hyvät äänestysikäiset, muistakaa äänestää, koska se on Suomessa mahdollisuutemme vaikuttaa yhteiskuntamme tulevaisuuteen.

SEIJA LEPPÄLEHTO

Meno muuttuu vain äänestämällä

Ay-liike joutuu aika ajoin miettimään keinoja, joilla se vaikuttaa jäsentensä asioihin ja yleisemminkin yhteiskunnassa. Päätymässä olevalla eduskuntakaudella näin on jouduttu tekemään poikkeuksellisen usein.

Taisi olla SAK:n entinen puheenjohtaja Pertti Viinanen, joka takavuosina totesi, että ”kun lyödäkään ei saa”. Se oli vastaus kyselyihin, miksi järjestäytyneet työväki joutuu silloin tällöin turvautumaan järeämpiin toimiin, kuten lakkoihin ja muihin painostustoihin.

Neljän vuoden ajan olemme joutuneet vastaanottamaan mitä erilaisimpia heikennysesityksiä niin työssä olevien kuin työttömienkin etuihin. Eivätkä eläkeläisetkään, saati opiskelijat ole jääneet vaille tätä vyörytystä. Pelin henki on ollut se, että hallitus sanelee ja muut yrittävät selvitä kykynsä mukaan.

Ay-liike ei tietenkään ole jäänyt toimeettomaksi tässä paineessa. Ilman meidän toimiamme jälki olisi

ollut vielä huomattavasti pahempaa. Toimemme hui-pentuiivat viime syksynä poliittisiin mielenilmauksiin. Niiden avulla saimme mm. torjuttuiksi heikennykset irtisanomislakiin.

Nyt tietenkin mietimme, miten torjumme jatkosakin vastaavat vyörytykset. Välittömän vaikutus on hyvin yksinkertaisella toimella: äänestetään vaaleissa!

Vaaleissa on runsaasti ehdokkaita, jotka tietävät, että Suomea pitää rakentaa yhteistyöllä, ei repimällä, kuten nyt on nähty.

Sitten vielä toinen näkökohta. Meillä on myös hyviä ehdokkaita, jotka ymmärtävät teollisuuden merkityksen hyvinvoinnillemme. Heitä äänestämällä varmistamme, että suomalaisen työn ja työntekijän ääni kuuluu uudessa eduskunnassa. Ja näkyy päätöksenteossa.

RIKU AALTO
Teollisuusliiton puheenjohtaja

”Ahdilla on kansalliset verkostot sekä ymmärrys kaupunkiseudun ja modernin työelämän tarpeille.”

EERO VAINIO
Kunnanjohtaja, Petäjavesi

Vaikuttamisen paikka on nyt

Nyt meillä on jälleen vaikuttamisen paikka. Eduskuntavaaleissa valitaan meidän jokaisen ja erityisesti Keski-Suomen edunvalvojat. Ihalainen, Huovinen ja Pekkarinen jättävät eduskunnan, joten tarvitsemme uusia voimia maakuntamme asialle. Keski-Suomessa on korkea äänikynnys valinnalle. Puolueryhmä tarvitsee yli 10 000 ääntä,

jotta se voi saada 1 paikan. Monet pienryhmät eivät tätä äänikynnystä tule ylittämään ja äänet jäävät silloin vajaalle käytölle.

Kuluvalla kaudella eduskunnassa maakunnalle tärkeät asiat ovat jääneet usein kaiken pintajulkisuuden varjoon. Asiaan pitää saada korjaus. Maakunnan elinkeinopolitiikan, työllisyyden, liikenneolosuhteiden ja palvelui-

den turvaamiseen tarvitaan osaavat edustajat käyttöömmee.

Äänestäen vaikutat.

JARI BLOM
Maakuntaneuvos

Ammatillinen aikuiskoulutus

Yhteiskunnallisten kriisien aiheuttamiin talouselämän ongelmiin on vuosikymmenien ajan huudettu apuun ammatillista aikuiskoulutusta.

Toisen maailmansodan jälkeisistä sotakorvauksista Suomi ei olisi pystynyt selviytymään, jollei nopeasti ja tehokkaasti käynnistetyllä ammatillisella aikuiskoulutuksella saatu työmarkkinoille riittävän ammatillisen osaamisen omaavaa työvoimaa. Myöhemmin ei yhtä valtavaa uuden työvoiman tarvetta ole työmarkkinoilla ollut, mutta ammatillisen aikuiskoulutuksen avulla on torjuttu useiden laskusuhdanteiden taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ja luotu edellytyksiä uudelle noususuhdanteelle. 1990-luvun alkupuolen suurtyöttömyyden haitallisia vaikutuksia lievennettiin ja saatiin uusi nousu alkuun.

Työväenliike ja erityisesti sosialidemokraatit ovat tietoisia siitä, että systemaattisesti toteutettu ammatillinen aikuiskoulutus on oleellinen osa tehokasta talouspolitiikka. Työnantajajärjestötkin ovat usein nähneet aikuiskoulutuksen merkityksen. Viime vuosikymmeniltä löytyy useita esimerkkejä työmarkkinajärjestöjen, ammattiliittojen ja aikuiskoulutusorganisaatioiden yhteistyöstä. Porvarihallitusten aikana yhteistyöstä huolimatta aikuiskoulutuksen asemaa on heikennetty. Sipilän hallituksen aikana koko ammatillinen koulutus ja erityisesti ammatillinen aikuiskoulutus on yritetty ajaa alas. Onneksi koulutuksen järjestäjäorganisaatioissa on ollut henkilökuntaa, joka on lähes mahdottomista leikkauksista huolimatta pystynyt kouluttamaan osajia työelämän osaamistarpeisiin. Ammatillisen aikuis- ja nuorisosaasteen koulutuksen alasajosta joudutaan maksamaan kova hinta. Ammatti-ihmisiä ei enää riitä avoimiin työpaikkoihin ja se heikentää taloudellisen kasvun edellytyksiä.

Tulevaan eduskuntaan tarvitaan ammatillisen

aikuiskoulutuksen hyvin tuntevia kansanedustajia, sellaisia kuten Ahti Ruoppila.

JORMA SINKKONEN

Harkinnan kautta muutos

Jos muutosta halutaan niin nuorten/lapsiperheiden/eläkeläisten ja palkansaajien kannattaa tarkkaan miettiä mitä puoluetta äänestää tulevissa vaaleissa. On mietittävä, saiko Sipilän hallitus aikaan muuta kuin leikkauksia leikkausten perään. Luokkaerot ovat kasvaneet entistä suuremmiksi.

Vanhustenhoito on retuperällä, suorastaan ihmisarvoa loukkaavalla tasolla. Koulutuksen leikkaukset

tekevät mahdolliseksi entistä suuremman nuorten syrjäytymisriskin. Tuloerot ovat myös kasvaneet. Rikkaat ovat rikastuneet ja köyhät köyhtyneet entisestään.

Muutos on mahdollinen ainoastaan äänestämällä oikeaa puoluutta ja se on SDP joka saa muutoksen aikaan.

EEVA KORHONEN
K-S Demarinaiset pj.
KONNEVESI

Äänestämättä jättämisestä

Liiän usein vaalien alla kuule mielipiteen, että ei siitä äänestämistä mitään hyötyä ole, omia asioita ne päättäjänä ajavat.”

Mieliin on syytä palauttaa historian saavutukset, mitä äänestämällä on saavutettu. Mitkä puolueet ovat eri väestöryhmien edut turvanneet ja mikä tavallisen palkansaajan elintaso vertailussa on. Puutteita ja epäkohtia on monia, joihin on aihetta tehdä korjauksia, mutta ne tarvitsevat toteutuakseen pieni ja keskituloisen ihmisen edunvalvonnan vahvistamista kaikilla tasoilla, niin puoluepoliittisesti kuin ammattiyhdistystoiminnassakin. Äänestämättä jättäminen on jossain määrin ymmärrettävissä kannanotoksi, mutta toimii heikentävästi epäkohtien poistamiseksi.

Tutkimusten mukaan korkeampaan tuloluokkaan

lukeutuvien äänestysprosentit ovat selvästi korkeampia kuin pien- ja keskituloisilla. Valitettavaa on samankaltainen periytyminen, joka on syytä huomioida. Hyvänä esimerkkinä on edellisen eduskuntavaalien äänestystuloksena muodostetun nykyisen hallituksen voimasuhde ja harjoitettu politiikka monine leikkauksineen, jotka ovat kohdistuneet heikoimmassa asemassa oleviin.

Äänestämällä on merkitystä, jos halutaan muutosta. Äänioikeus on kansalaisoikeutemme, jopa velvollisuus. Torjutaan nykyinen kehitys ja huolehditaan koulutuksesta, työstä, hoivasta ja turvallisuudesta – äänestämällä.

KYÖSTI TAKKINEN

Eläkeläisten ääni kuuluville

Eläkkeensaajien ja pienituloisten äänen täytyy kuulua näissä vaaleissa, siksi nyt pitää eläkeläisten myös käyttää äänioikeuttaan. Tämän vaalikauden aikana hallitus on leikannut pienituloisilta eläkeläisiltä ja eläkeläisköyhyys on kasvanut.

Ikääntyneille merkityksellisiä ovat oikea-aikaiset, riittävät, laadukkaat ja kohtuuhintaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lähellä ja taloudellinen tilanne ei saa olla esteenä palveluihin hakeutumiseen.

Korjattavia asioita ovat mm.

- Maksukatot on yhdistettävä. Harvaan asutulla maaseudulla toteutuu tasa-arvoisuus kun maksukattoon yhdistetään palvelut, lääkkeet ja Kela matkat.

- Eläkeläisten verotuksessa on huomioitava, että työeläkemaksu ei missään nimessä ole veroa.

- Pienituloisimmilla eläkkeensaajilla ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta kotitalousvähennykseen, koska vähennys tehdään maksetusta verosta. Heidän tuekseen tulee luoda järjestelmä, joka vastaisi perusteiltaan ja määrältään kotitalousvähennystä. Näin kotitalousvähennys on myös ikäihmisten arjen ja asumisen tukena ja tukee osaltaan kotona asumisen mahdollisuutta.

Panemme toivomme suunnan vaihdolle, mitä toteuttamaan meillä on erinomaisia ehdokkaita.

REIJO HAMINA
EKL:n Keski-Suomen piirin pj.

Nuorille ajoissa oikea suunta

Nuoret ovat tärkeässä asemassa yhteiskuntaamme ajatellen. He ovat tulevaisuuden rakentajia.

Valitettavasti nykypäivänä monet nuoret valitsevat väärän polun. Tämän seurauksena yhteiskunta joutuu maksamaan heidät takaisin työelämään tai koulutukseen.

Suomeen on tullut paljon maahanmuuttajia nuoria ja lapsia ilman huoltajia. Minusta heitäkin pitää tukea yhtä lailla ja järjestää erilaisia kotoutumiskoulutuksia ja saada heidät suomalaisen yhteiskunnan järjestelmään. He ovat myöskin meidän tulevaisuus.

Tukemalla nuoria varhain voimme välttyä siitä, että nuoret eivät syrjäydy. Nuoret ovat tulevaisuutemme suuri työvoima.

ALI MORADI

Laitinen varoittaa ylimielisyydestä

Tätä haastattelua tehtäessä oli juuri tullut viimeisin Ylen mielipidemittaus; SDP oli kasvattanut eron kokoomukseen yli viideksi prosenttiyksiköksi 21 – 16%. Keskusta, vihreät ja perussuomalaiset olivat 13-14 prosentin tietämillä. Seuraavana aamuna kaatui sote ja hallitus.

– Gallupit lupaavat meille hyvää, mutta ne on otettava enemmän varoituksena kuin faktana, muistuttaa entinen kansanedustaja Reijo Laitinen.

– Nyt pitää olla tarkkana ja tehtävä entistä kovemmin työtä, Laitinen patistaa. Hän tietää, että vaaleja ei ratkaista mielipidemittauksilla, vaan äänestämällä. Hyvänolontunne houkuttelee jäämään sohvalle...

Laitinen arvioi, että kilpailijat uhoavat vaaleihin olevan vielä matkaa ja mielipiteet voivat muuttua.

– Mutta niinhän niiden tuleekin tehdä!

Laitinen arvioi, että kevään hallitusneuvotteluista tulee vaikeat. Puolueiden tavoitteet ovat kaukana toisistaan.

– Sosiaali- ja työttömyysturva sekä pienituloisten ja eläkeläisten asiat on korjattava edellisen hallituksen tekemien heikennysten jäljiltä. Vaalien keskeisiksi kysymyksiksi nousevat vanhustenhoito, ilmastonmuutos ja maahanmuutto. Sote-pyykki jatkuu.

– Kiky-sopimus ei toistu, vaan palataan tuttuun ja turvalliseen kolmikantaan. Työntekemisen ehdoista sovitaan työmarkkinoilla, ei hallituspöydässä. Kiristämispolitiikasta aito alkioisuus olikin kaukana.

Reijo Laitinen pitää myös Keski-Suomen tilannetta monimutkaisena ja arvoituksellisenä.

– Arviolta vähintään 26 000 ääntä on uusjaossa eli Ihalaisen, Huovisen ja Pekkarisen äänet. Kukaan ei voi omaa ääntään lukuunottamatta testamentata ääniään eteenpäin.

Laitinen on mukana vetämässä Ruoppilan vaalivankkureita. Vuorot ovat vaihtuneet, Ahti teki pitkään työtä Laitiselle, sekä vaalityötä että 11,5 vuotta konkreettista päivänpolitiikkaa eduskunta-avustajana.

Reijo halusi avustajansa olevan enemmän kuin juoksupoika eli täysillä mukana eduskuntatyössä.

– Silloin, kun halutaan saada mahdollisimman paljon aikaiseksi, avustajan pitää olla sisällä lainvalmistelussa ja muussakin edustajan työssä.

Ahti oli. Kolmen vaalikauden aikana hän sai sellaisen valmennuksen, että olisi voinut aloittaa kansanedustajana koska tahansa. Kun edelliseen yhdistetään kokemus SAK:n tehtävissä, niin valmiimpaa kansanedustajaa on vaikea löytää.

– Ahti on tällä hetkellä pätevin mahdollinen ehdokas kansanedustajaksi.

Soten onnistuminen edellyttää yhteistyötä

SOSTEn näkökulmasta näissä vaaleissa on neljä kysymystä ylitse muiden. Yksi niistä on sote-uudistuksen vieminen eteenpäin. Edelleen on auki, lähdetäänkö taas vähän taaempaa vai viilataanko saavutettua versiota vähän paremmaksi.

Asiakasmaksulainsäädäntöä pitää uudistaa, sairaat ja hoivan tarvitsijat maksavat liian suuren osan kuluista itse. Investoiminen ennaltaehkäisyyn ja edistävää toimintaan on välttämätöntä, siinä on osansa valtiolla, kunnilla ja sotella.

Työllisyysasteen nosto on hyvinvoinnin rahoittamiseksi tarpeen, fokus täytyy olla entistä enemmän vaikeasti työllistyvissä, osatyökykyisissä.

Sote-järjestöillä on maassamme vahva rooli ihmisten auttamisessa ja myös palveluntuotannossa. Järjestöjen toimintaedellytyksistä täytyy pitää parempaa huolta. Valtioneuvoston tulisi laatia uusi periaatepäätös, joka velvoittaa kaikkia ministeriöitä tekemään yhteistyötä paremmin ja huomioimaan esitystensä vaikutuksen vapaaehtoistoimintaan ja järjestöihin.

VERTTI KIUKAS, pääsihteeri
SOSTE, Suomen sosiaali ja terveys ry

KALENTERI

**AHTI TAVATTAVISSA!
TULE JUTUSTELEMAAN**

pe 15.3.	klo 9-11 klo 12	HANKASALMI, tori, vaalikiertue makkaraa LIEVESTUORE, tori, vaalikiertue, makkaraa
la 16.3.	klo 10-11 klo 11-16	VAAJAKOSKI, Talvitohinat Kauppakeskus SEPPÄ, Jkl, Sdp:n piirikiertue
su 17.3.		HELSINKI, puoluevaltuusto
ti 19.3.	klo 8.45	MATARA, Jkl
	klo 14.30	Rasisminvastainen seminaari SÄYNÄTSALO, Juurikkasaari
	klo 16	EKL K-S pilkkikisat KAUPPAKESKUS FORUM, Jkl
	klo 17.30	Lidlin vaalikiertue HUHTASUON kirjasto
ke 20.3.	klo 10 -12 klo 18 -	Minna Canth-tapahtuma KANNONKOSKI, Sdp-ehdokkaat
to 21.3.	klo 10 klo 13.30 klo 17-19	KINNULA, Keskuskoulu, vaalipaneeli KIVIJÄRVI, kahvila Lumipulla, Sdp-ehdokkaat KYYJÄRVI, Paletti, Sdp-ehdokkaat NIKOLAINKULMA, Jkl, Vaalipaneeli
pe 22.3.	klo 10 klo 12 klo 13.30 klo 15-17 klo 13-14	JÄMSÄ, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa KEURUU, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa PETÄJÄVESI, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa JYVÄSKYLÄ, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa KÄVELYKATU, Jkl
	klo 15-23	Vapaiden valtakunta-tapahtuma, Ann Selin
la 23.3.		JYVÄSKYLÄ, JYY-vuosijuhlat
su 24.3.	klo 13 klo 13.45-15 klo 16-19	SÄYNÄTSALO, Kalle-Sali, Eläkkeensaajat LOHIKOSKI, perhetapahtuma KILLERI, Jkl, Vaaliravit, oma lähtö
to 28.3.	klo 13-15	HANKASALMI, Sdp-ehdokkaat
pe 29.3.	klo 11-13 klo 15-18	PIHTIPUDAS, Sdp-ehdokkaat ÄÄNEKOSKI, SM-hiihdot
la 30.3.	klo 10-11 klo 11.30-13 klo 19	PETÄJÄVESI, puolueiden tapahtuma KEURUU, Sdp-piirikiertue ÄÄNEKOSKI, kaupungintalo SM-hiihdot, iltatilaisuus
	klo 14-15 klo 11 klo 13	Kauppakeskus SEPPÄ, Jkl, Sdp-ehdokkaat TOIVAKKA Vaalikiertue, makkaraa JOUTSA Vaalikiertue, makkaraa
ma 1.4.		
ti 2.4.	klo 14-15 klo 17-19	GRADIA, Jkl, Vaalipaneeli AMARILLO, Jkl, SAK nuoret
ke 3.4.	klo 9-10	VAALITOIMISTO, Jyväskeskus ENNAKKOÄÄNESTYSKAHVIT
	klo 11 klo 14 klo 16	MULTIA, Sdp-ehdokkaat SAARIJÄRVI, Sdp-ehdokkaat KARSTULA, Oma vaalikiertue
to 4.4.	klo 9-10 klo 11 klo 14-15	VAALITOIMISTO, Ennakoäänestyskahvit UURAINEN Sd-piirikiertue LAUKAA, LIEVESTUORE
	klo 16.30-	Sd-piirikiertue Scandic Laajavuori
		Vaalipaneeli: Metsät ja ilmastonmuutos
pe 5.4.	klo 9-10 klo 11 klo 13 klo 15 klo 17	VAALITOIMISTO, Ennakoäänestyskahvit JYVÄSKYLÄ, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa ÄÄNEKOSKI, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa VIITASAARI, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa PIHTIPUDAS, kiertue Lauri Ihalaisen kanssa
la 6.4.	klo 9-11 klo 11-16	VAALITOIMISTO, Ennakoäänestyskahvit KAUPPAKESKUS SEPPÄ, Jkl
		Sdp-ehdokkaat
su 7.4.	klo 10 klo 13	JÄMSÄ, vaalikiertue, makkaraa MUURAME, vaalikiertue, makkaraa
ma 8.4.	klo 9-10 klo 10	Ennakoäänestyskahvit JYVÄSKYLÄ, Sdp-ehdokkaat
ti 9.4.	klo 9-10 klo 10-14 klo 15-17	VAALITOIMISTO, Ennakoäänestyskahvit JYVÄSKYLÄ, Sdp-ehdokkaat MUURAME Sdp-ehdokkaat
ke 10.4.	klo 17.30	VESANKA KUOHU, Jkl kaupungin asukastilaisuus
to 11.4.	klo 17	KAUPUNGINKIRJASTO, Jkl Paneeli: Korkea rakentaminen
pe 12.4.	klo 7-20	JYVÄSKYLÄ Vaalikiertue
la 13.4.	klo 10-20	JYVÄSKYLÄ Vaalikiertue
su 14.4.	klo 9-12	VAALITOIMISTO Vaalihakvit

NÄISSÄ VAALEISSA ÄÄNESTETÄÄN AHTIA!